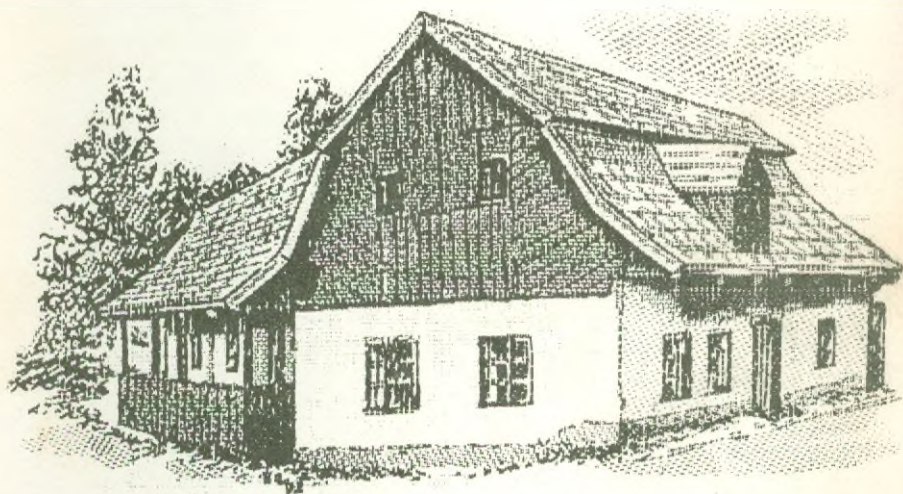

městský
zpravodaj

DOBROUŠKA

PRÁZDNINOVÝ '91

K měsíci ochrany přírody

(pokračování)

I když se vážnější hnutí zájemců, usilujících o ochranu přírody kolem nás, objevilo na rychnovském okrese teprve koncem 30. let a intenzivně pokračovalo až po 2. světové válce, přece se během posledních 50 let dosáhlo toho, že byly vybrány ty nejcennější přírodní celky, člověkem a formami jeho hospodaření zatím dotčené minimálně. Tyto byly postupně vyhlášeny jako státní přírodní rezervace (SPR), jako chráněná naleziště (CHN) a nebo jako chráněné přírodní výtvořy (CHPV) — při menší významnosti a rozloze. Mnohé takovéto cenné a dnes zákonem chráněné přírodní ekosystémy se nacházejí v bližším i vzdálenějším okolí Dobrušky. Občané by o nich měli vědět, kde existují, čím se tato území vyznačují, co je v nich chráněno a proč. Milovníci přírody, zvláště ti, kteří pěstují aktivní turistiku, mohou případně objevit někde ve skrytu krajiny i další přírodně cenná místa a upozornit na ně orgány ochrany přírody (např. Správu chráněné krajinné oblasti Orlické hory se sídlem v Rychnově nad Kněžnou — zámek).

Ve vzdálenějším okolí Dobrušky máme toho času několik SPR v oblasti hřebene Orlických hor (např. SPR Bukačka, Sedloňovský vrch, Pod Vrchmezím, Komáří vrch aj.) a několik SPR již více v rovině (např. SPR Chropotínský háj u Bolehoště, Mochov u Mokrého aj.). Jako CHN je v Orlických horách známa lokalita U Kunštátské kaple. Ostatní chráněná území v okolí Dobrušky představují CHPV. Z jejich značného počtu zde jmenujme jen tyto: v pásmu Orlických hor to jsou zejména CHPV Trčkov a Trčkovské louky, dále Jelení lázeň a jiné. V rovině pak jsou CHPV Louky u Broumaru a Skalecký háj. V borových lesích u Týniště nad Orlicí se pak nacházejí četné další chráněné lokality (většinou SPR).

SPR Bukačka (severně od Masarykovy chaty na Šerlichu) je známa dobře veřejnosti jako „botanická zahrada“ Orlických hor. Ve zbytku kráčí pralesovitě bučiny a na přiléhající mokré rašelinné louce roste i v nadmořské výšce přes 1000 m ještě přes 200 druhů rostlin a žije zde přes 60 druhů obratlovců, nepočítaje dále nesčíslné druhy bezobratlých (hmyzu, pavoukovic, korýšů apod.). I když smrčiny v okolí dnes hynou, neboť jsou citlivé na toxické plyny v ovzduší, tato bučina a ji doprovázející přirozené společenstvo stále vzdorují, dosvědčujíce tak svou přirozenou odolnost. Také SPR Sedloňovský vrch je představována zbytkem 200 let staré bučiny, rovněž v nadmořské výšce cca 1000 m, s přirozeným podrostem. SPR Pod Vrchmezím je ovšem zbytkem přirozeného horského smíšeného lesa, tzv. hercynské směsi, již tvoří především smrk, buk a jedle.

V rovině je zajímavá SPR Chropotínský háj u trati mezi Očelícemi a Bolehoště. Jde o dubinu lužního charakteru, ale nezaplavovanou, s bohatým podrostem keřů (např. lýkovce) a četných vzácných rostlin (např. arónu aj.). Druhově bohatší a početnost zpěvného ptactva je zde nevídaná. Obdobně je ceněna i blízká SPR Mochov u Mokrého.

Jako CHN je Dobrušce nejbližší lokalita „U Kunštátské kaple“, nacházející se na hřebenu Orlických hor blízko Pětirozcestí. Jde o malé vrchovištní rašeliniště s dosud nevyhynulými suchopýry, kyhankou sivořitou a dalšími vzácnými rašeliništními rostlinami.

Počet CHPV je v okolí Dobrušky zvláště velký. Nejblíže našemu městu se nachází malé území (2 ha) zvané „Louka u Broumaru“ (mezi Broumarem a Semečnickým rybníkem), kde se na zamokřené nesečené louce dnes ještě vyskytují některé jinde vyhynulé rostliny, jako je všivec bahenní, některé druhy vzácných ostřic apod. Od roku 1960 se zde již nevyskytuje velmi vzácná zeměžluč obecná slatinná. V pásnu Orlických hor se pak vyskytují četné CHPV, např. zmíněný Trčkov (lesnický významné území starého lesa se zbytkem tzv. hercynské směsi dřevin), dále Trčkovské louky (tj. území přirozené nesečené louky se vzácnými, jinde již zmizelými druhy rostlin a ptáků). Mezi Velkou a Malou Deštnou se rozkládá CHPV Jelení lázeň, představující vrcholové rašeliniště (cca 4 ha). Také zde se ještě udržují vzácné rašelinné druhy rostlin.

Všechny druhy chráněných území, které se rozkládají zejména na hřebenech Orlických hor, jsou dnes ovšem stále více ovlivňovány přílivem toxických plynů v ovzduší a spadem kyselých srážek, pocházejících nejen z našeho území, ale velkým dílem i z ostatní Evropy, podle převládnutí větrů různého směru. Záchrana těchto přírodních útvarů je tedy možná jen s celoevropským úsilím, tj. všeobecným podstatným omezením úniků exhalátů z továren, povrchových uhelných dolů apod. Nebude-li rychle (tj. během několika málo let) snížen obsah těchto jedů v ovzduší, můžeme se nadít i postupné zkázy některých těchto našich chráněných území v Podorlicku.

Zvláštní kapitolou ochrany přírody v okolí Dobrušky je snaha ochránit i další velmi cenná přírodní území, u nichž se dosud nepodařilo realizovat ustavení státního zákonného ochranného dohledu. Jde především o dosazení ochrany zbytku lužního dubového zaplavovaného lesa a přiléhajících přirozených luk mezi Pohořím, Českým Meziříčím a Rohenicemi (tzv. „Zbytka“), a o dosazení zřízení SPR v oblasti údolí Pekla a Řičky Olešanky u Nového Města nad Metují. Blíží našemu městu jsou „Zbytka“. Jde prokazatelně o velmi významnou botanickou a zřejmě i zoologickou lokalitu. Ještě v roce 1967 zde rostla (a byla zřejmě naposledy nalezena) např. vzácná šáchorovitá rostlina — šášina rezavá (slatinný alpsko-baltický druh). Vymizela zde asi v důsledku změny prostředí (neuváženou výsadbou kanadských topolů). Podobně se zde ještě nedávno vyskytovala i jiná vzácná rostlina (v celé ČR nejvýše ohrožená) — liliovitá kohátka kalíškatá. Také omezení záplav, jakých již desetiletí není řeka Dědina schopna a jež dříve bývaly pravidlem, má zřejmě za následek floristické ochuzování této zajímavé lokality. Snížení hladiny spodní vody pak zřejmě ovlivňuje i zřízení čerpací stanice pitné vody v Pohoří, odčerpávání vody z řeky pro účely provozu cukrovaru v Českém Meziříčí a meliorační práce v okolí. Lokalita se tím vysušuje a některé druhy proto postupně mizejí. Ačkoliv byla lokalita „Zbytka“ prohlášena státní přírodní rezervací již v roce 1935, po roce 1945 tento statut ztratila. Dodnes nebyla tato chyba napravena.

Obdobně je překrásným a přírodně vzácným systovem i údolí podél Metuje (Peklo a údolí Olešanky). V současnosti se rozhoduje za přispění mnoha specialistů (entomologů, zoologů, botaniků, geologů apod.) o tom, zda bude celá tato oblast prohlášena za SPR. Práce Karla Krčana a Karla Kopeckého, dvou významných českých botaniků, kteří již

dříve danou oblast prozkoumali, budou hlavním podnětem pro vyhlášení státně řízené ochrany tohoto, zde dnes již značně narušeného souboru ekosystémů.

Pozorný milovník přírody ovšem najde i mnoho přírodně zajímavého a závažného i v bezprostředním okolí Dobrušky. Např. les Halín (o němž v tomto časopise nedávno podrobně psal pan učitel Jan Sitný) se vyznačuje teplomilnými společenstvy rostlin a živočichů. Za velice botanicky i zoologicky zajímavé místo v Halíně lze považovat lokalitu zvanou „Na bahnách“ pod Starčí. Autor zde v roce 1946 objevil kvetoucí hořec brvitý, který pak již nikdy ani v okolí nezjistil. V padesátých letech pak pozoroval na listech zblochanu v okolí rybníka pod Starčí celé hejno zelených žabíček — rosníček. Na světlinách dubiny nad pulickou hájovnou dále zachytil jedince teplomilné mouchy *Otites formosa* a *Opomyza lineatopunctata*, vyvíjející se ve stéblech trávy bezkolence. Z teplomilných dřevin lze v Halíně nalézt i stromovité břeky s kmenem o průměru až 60 cm. Podrobnější průzkum lesa Halín by mohl definitivně napovědět, zda by zde vyhlášení některého typu chráněného území bylo odůvodněno. Mizení některých vzácných rostlin, např. střevíčníku pantoflíčku apod., by této potřeby mohlo být dokladem.

V okolí Dobrušky jsou i jiné lokality, kde je očividný pohyb přírody k většinu druhovému ochuzení. Např. na Cháborách v okolí starého lomu na opuku (dnes Areál oddechu) pozoroval autor v padesátých letech za slunečných dnů početná hejna (až 10 kusů) ještěrky zelené (*Lacerta viridis*). Ve Zlatém potoce zde tehdy žili raci, mihule a hejna střevlí. V posledních třiceti letech zde ovšem tyto druhy již nebyly pozorovány.

Příroda je v okolí Dobrušky na více místech velice krásná a podmanivá, jen namátkou například v okolí Dobřan, Nedvězí, Hluků apod. Bylo by třeba, aby milovníci přírodních scenérií vyvinuli daleko více aktivity, aby například probádali všechny zdánlivě zapadlé kouty a pomohli tak objevit ty úseky, jež by se měly v zájmu záchrany přežívajících bohatých společenstev zachovat v podobě chráněných území. Je povinností všech, komu záleží na zachování zdravého a esteticky krásného životního prostředí, aby napomohli zachovat poslední zbytky přirozené přírody, činností člověka dosud podstatně nenarušené.

Doc. V. Martinek, CSc.

Společenská kronika

Blahopřejeme k významnému životnímu jubileu

Červenec 1991

92 let Rudolf Chudý, Dobruška, Mělčany 18	12. 7. 1899
89 let Marie Kubíčková, Dobruška, Doly 418	22. 7. 1902
87 let Anna Lhotská, Domašín 63	8. 7. 1904
85 let Anna Kotýšková, Dobruška, Mělčany 9	25. 7. 1906
86 let Josef Marek, Dobruška, Opočenská 100	3. 7. 1905

84 let	Marie Pitašová, Spáleniště 20	6. 7. 1907
	Božena Frýdová, Dobruška, Poddolí 10	23. 7. 1907
83 let	Marie Chmelařová, Dobruška, Běstvíny 38	9. 7. 1908
	Josef Malý, Dobruška, V zahradách 196	8. 7. 1908
82 let	Anna Krulichová, Dobruška, Přičnice 671	28. 7. 1909
81 let	Božena Dvořáková, Dobruška, Komenského 687	4. 7. 1910
	Marie Petrová, Spáleniště 49	22. 7. 1910
	Antonie Lukášková, Dobruška, 1. máje 744	1. 7. 1910
	Irena Volhejnová, Čs. armády 772	16. 7. 1910
80 let	Rudolf Heřman, Dobruška, Kostelní 371	10. 7. 1911
	Anežka Chmelařová, Dobruška, Pulice 19	11. 7. 1911
70 let	Zdena Štěpánová, Dobruška, Jiráskova 544	31. 7. 1921
	Zdeňka Vernerová, Dobruška, Solnická 781	8. 7. 1921
	Věra Urbanová, Dobruška, Jiráskova 556	10. 7. 1921
	Jarmila Vašátková, Dobruška, Křovická 758	13. 8. 1921
	Václav Petr, Dobruška, Jiráskova 556	10. 7. 1921
	Oldřich Divíšek, Dobruška, R. Drejsla 515	20. 7. 1921
	Josef Kupka, Dobruška, K. Michla 894	28. 7. 1921

Srpen 1991

97 let	Marie Hubálková, Dobruška, Javorová 699	13. 8. 1894
94 let	Marie Koubková, Dobruška, Pulice 50	15. 8. 1897
90 let	Marie Petrová, Dobruška, Křovice 5	5. 8. 1901
88 let	Zdeňka Hejzlarová, Dobruška, Přičnice 678	14. 8. 1903
85 let	Růžena Štänderová, Dobruška, Pulice 66	2. 8. 1906
82 let	Helena Krejčová, Dobruška, Přičnice 690	2. 8. 1909
81 let	Miloslav Ryšavý, Domašín 49	22. 8. 1910
70 let	Františka Rašková, Dobruška, Javorová 845	1. 8. 1921
	Jaroslava Kozlová, Dobruška, Mírová 741	18. 8. 1921

Vítáme do života narozené děti

Jana Tvarůžka, Dobruška 696	29. 4. 1991
Filipa Černého, Dobruška 368	27. 4. 1991
Adama Černého, Dobruška 368	27. 4. 1991
Jakuba Matouše, Dobruška 780	31. 3. 1991
Lenku Danišovou, Dobruška, Pulice 53	24. 4. 1991
Veroniku Maixnerovou, Dobruška 864	25. 4. 1991
Janu Hanušovou, Dobruška 977	26. 4. 1991
Lubomíra Rýgla, Dobruška 588	28. 4. 1991
Moniku Bekovou, Dobruška 864	24. 4. 1991
Marka Jecha, Dobruška 892	8. 5. 1991
Klárku Hendrychovou, Dobruška 649	9. 4. 1991
Kristýnu Cihelkovou, Dobruška 754	5. 5. 1991
Kateřinu Mišákovou, Dobruška 978	4. 5. 1991
Jiřího Štencla, Dobruška 177	2. 5. 1991
Annu Hejzlarovou, Dobruška 848	6. 5. 1991
Michala Jaška, Dobruška 867	10. 5. 1991
Veroniku Dubnovou, Dobruška 810	11. 5. 1991

Terezu Potůčkovou, Domašín 43	13. 5. 1991
Veroniku Bílkovou, Dobruška 481	18. 5. 1991
Radka Lemfelda, Dobruška 879	21. 5. 1991

Sňatek uzavřeli:

Pavel Vozdek, Solnice 566 — Lada Macková, Dobruška 879
Petr Michalčík, Dobruška 808 — Monika Hůlková, Dobruška 971
Oleg Franc, Opočno 515 — Monika Rudolfová, Dobruška 767
Václav Šmída, Dobruška 843 — Vladimíra Janečková, Vanovka 4

Loučíme se se zemřelými spoluobčany:

Olgou Labudovou, Dobruška 738	11. 9. 1925
Josefem Dvořákem, Dobruška, Mělčany 10	18. 9. 1921
Jaroslavem Baracem, Dobruška 698	5. 4. 1925
Františkem Bydžovským, Dobruška 847	21. 10. 1913
Jaroslavem Dubánkem, Dobruška 977	2. 3. 1929

Výročí narození v obci Podbřeží

80 let Josef Felcman, Podbřeží 37	nar. 26. 7. 1911
82 let Božena Řihová, Podbřeží 25	27. 7. 1909
80 let Antonín Forejtek, Podbřeží 32	25. 8. 1911
84 let Anežka Rambousková, Chábory 7	23. 8. 1907
83 let Božena Michlová, Lhota 46	14. 8. 1908

Z muzejního archívu

Historie obce Domašína 1542 — 1960

V archívu městského muzea v Dobrušce je uložena také práce Antonína Rejzka z Domašína, původně kováře, obecního kronikáře a v šedesátých letech také okresního archiváře v Dobrušce. Z jeho práce, kterou psal v letech 1961 — 62, jsme pro vás vybrali vyprávění o rázovitých figurkách potulných podomních obchodníků, řemeslníků i umělců, kteří se v Domašíně objevovali.

„Pravidelným úkazem na venkově byli flašinetáři, kteří byli již vyšší kastou žebráků. Dříve byli to vojenští invalidé z války, kteří místo podpory obdrželi povolení chodit s flašinetem čili kolovrátkem po vesnicích a hrou vydělávat sobě živobytí. Někteří nosili svůj vergl na zádech a jiní měli jej naložený na vozíku. S některými chodila i jeho manželka. Hlavním příjmem této kasty byly poutě a posvícení. Den před těmito bylo slyšet po celé vsi vyhrávání. V každém kolovrátku bylo několik známých písniček, mezi kterými byla i pobožná. Flašinetář točil klikou buď pomalu nebo rychleji dle toho, v jakém tempu ta která písnička byla.... Mezi těmito byli i někteří, kteří dovedli i z mála ušetřit slušný peněz. Pamatuji jednoho harmonikáře, který dal dceři věnem 3000 zl. Na tehdejší po-

měry dostávala takové věno dcera z větší chalupy. Mimo flašinetářů chodili někteří s tahací harmonikou a později i s gramofonem...

Časem objevil se ve vsi potulný brusič se svým verglem, ač mnohý břitvu neb nůžky spíše zkazil než nabrousil. Tito brávali s sebou i ženu s dětmi, kteří pomáhali vydělávat žebrotou.

Pravidelně přijížděli překupníci s plechovým nádobím pro domácnost. Vozili svoje zboží na trakaři a jezdili tak od vesnice k vesnici. K nám (do Domašína — pozn. red.) dojížděli z obce Svratouchu a Herálce u Svatky, kde se toto kuchyňské nádobí ručně vyrábělo. Tito byli lidé řádní a poctiví. S hliněným nádobím jezdil z Třebechovic hrnčíř Talavašek.

Jednou za rok přijel se soudkem na trakaři kolomozník. Ten ohlašoval svůj příchod táhlým voláním „kóló—máz, kóló—máz“. Tato byla vypalována z borových pařezů a sloužila dříve k mazání dřevěných náprav u vozů a později k léčivým náplastím při léčení dobytka.

Jednou za čas přišel do vsi i medvěď s medvědem, kterého měl na řetízku uvázaného a který za doprovodu medvěďářova bubínku byl nucen tančit. K tomu byl ovšem přinucen různým trýzněním.

Jindy zavítali do vsi hudebníci zvaní šumaři. Byla to dechová hudba složená z muzikantů od Nechanic. Tito žili převážně z hudby a dojížděli do Ruska a až na Sibiř...

Příchod pohodného do vsi byl oznamován vždy zuřivým štěkotem psů, kteří jej již z daleka cítili. Většinou vedl s sebou nějakého psa, kterého dostal darem, když se někdo chtěl starého hlídače zbavit. Jinak prodával různé řemeny a řemínky k vázání cepů a pro dýchavičné osoby psí sádlo.

Pravidelným zjevem byli podomní obchodníci a obchodnice se střízním zbožím. Byli většinou z horských obcí a nakupovali u obchodníků různé zbytky za sníženou cenu a pak s malým výdělkem po domech ve vsích prodávali.

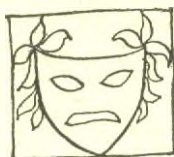
Z hor chodívali chudé ženy s léčivými bylinami. Nejvíce kupovala se arnika, která naložená v denaturovaném lihu sloužila na obklady při různých úrazech a pohmožděninách. Dalším artiklem byl známý heřmánek.

Dále hořký jetel (Vachta třilistá), kořen puškvorcový, zeměžluč a jiné. Pro děti bylo největším potěšením, když do vsi přijel vůz loutkaře. To bylo radosti, že bude pimprlová komedie, jak se lidově loutkovému divadlu říkalo. Pamatuji, že loutkař Horný ze Slatiny hrál v hostinci u Machů v roce 1905 celých 14 dní než svůj program her vyčerpá. Na loutkové divadlo chodili i dospělí, neb tehdy na vsi jiné kulturní zábavy nebylo. Byly to převážně hry Matěje Kopeckého jako Loupežníci na Chlumu, Jan za chrta dán, Jenovefa aneb vítězství ctnosti a mnohé další.

Zpestřením zábavy pro mládež byl kolotoč, který kluci za svezení pomáhali roztáčet. Za roztáčení tři kousků mohl se jeden svézt zdarma. Jinak za jedno svezení platilo se jeden krejcar. Prožívali jsme i při tehdejší nouzi o každý krejcar pěknou idylu mládí, na kterou rádi my starší vzpomínáme.“

Vybral -jf-

Zprávy SK Dobruška

MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA NA DIVOTVORNÝ HRNEC DO KARLÍNA

Na sobotu 21. září připravil Sdružený klub pro milovníky výpravných muzikálů zájezd na představení Hudebního divadla v Karlíně. Jedná se o velmi známý muzikál Burtona Lana v úpravě Jiřího Voskovce a Jana Wericha, Divotvorný hrnec. Tímto představením vstoupil poprvé americký muzikál na středoevropskou půdu a vydobyl si trvalé místo na jevištích českých zpěvoherních divadel. Hodnota této předlohy časem nikterak nevypřichala, a proto je jeho humor i dnes aktuální a jeho písničky svěží.

Režisérem této úspěšné inscenace je zkušený Evžen Sokolovský a za doprovodu orchestru Karla Vlacha vystupují L. Županič, K. Gult, J. Koutný, K. Fiala, J. Sedliský, Z. Mahdal, K. Greif, S. Fořtová, L. Loubalová, H. Talpová a mnoho dalších. Titulní role vodníka Čochtana byla svěřena populárnímu pražskému herci a komikovi Josefu DVOŘÁKOVÍ, který se po dlouholeté práci v divadle Semafor poprvé představuje na scéně karlínského divadla.

Předběžná cena pro jednu osobu včetně vstupenky a dopravy

cca 100,— Kčs

Další a bližší informace zveřejníme v zářijovém čísle KK Dobruška. Předběžné přihlášky na adresu: Sdružený klub Dobruška, Nádražní 535, číslo telefonu 218 02.

Nabídka jazykových kursů

Pro mimoškolní rok 1991/1992 připravuje Sdružený klub Dobruška nabídku těchto jazykových kursů pro začátečníky a pokročilé i pro děti:

kurs němčiny

kurs angličtiny

Odborné kursy:

kurs psaní na stroji

kurs střihů a šití

kurs jazzgymnastiky

kurs jógy

Zaznamenalí jsme v SK Dobrušce v květnu

Ve středu 1. května uspořádala SPŠE v rámci „Májových oslav“ a toho dne probíhajícího Studentského májálesu v prostorách SK diskotéku.

V pátek 3. května pokračoval v sérii diskoték Spolek přátel Ledecké lávky, který reprízoval opět 10. května.

V sobotu 4. května pořádala ZŠ v Pulické ulici Májovou zábavu, při které k tanci hrála originálním způsobem učitelská kapela „Kantoři II“ ze Skuhrova nad Bělou.

Ve středu 8. května se sešli na svém pravidelném ročním setkání bývalí pracovníci závodu Adast, aby se tentokrát pobavili s estrádním pořadem „Orličanky“ z Kostelce nad Orlicí, se kterou hostoval v současné době velmi populární imitátor Václav Faltus z Letohradu.

V sobotu 11. května pořádala MĚDDM „Dětský májový majáles“ s mnoha soutěžemi. I přes nepříliš příznivé počasí přišlo téměř 200 dětí, které byly za své výkony v různých disciplínách odměněny sladkými cenami. V kulturní části se představili žáci ZŠ Pulická ulice svým komponovaným pořadem „Mach a Šebestová“ a dále ukázky ze své činnosti předvedly mladé gymnastky i oddíl karate.

16. a 28. května pořádala ZUŠ Dobruška, jako každoročně v tomto období, koncerty svých žáků jednotlivých uměleckých oddělení.

Na víkend 17.—19. května přichystalo DNŠ spolu s SK první „Zahradní slavnosti“, které by se měly stát i v dalších letech určitou přehlídkou divadelní činnosti amatérských ochotníků našeho okresu a kraje. První letošní zahajovací ročník byl bohužel spojen s opravdu nepřejícím počasím, a proto doslovně Zahradní slavnosti se opět musely uskutečnit v prostorách SK, odkud měly být ve svém záměru „vyneseny“. Zahajovací představení 17. května 1991 provedl Spolek přátel divadla Dobruška s úspěšnou reprízou hry z repertoáru Divadla Járy da Cimrmana „Dobytí severního pólu Čechem Karlem Němcem“. V sobotu 18. května 1991 si přijel vyzkoušet divadelní soubor z Rokytnice v Orlických horách část své připravované dramatizace úspěšného románu M. Švandrlíka „Černí baroni“. Vrcholem celého divadelního víkendu se pak stala inscenace Havlovy „Zahradní slavnosti“, kterou do Dobrušky přivezlo D 111 z Českých Budějovic, které se stalo v posledních letech jakýmsi družebním partnerem místního DNŠ.

Celou přehlídku ukončilo nedělní odpolední představení pro děti, a to „Pohádka o Honzovi“ v nastudování divadelního souboru „Vojan“ z Doubravice u Pardubic. Kromě vlastního počasí ušetřil celé divadelní přehlídce vadu na kráse i postoj dobrušské veřejnosti, která všechna představení „sabotovala“ a docházela na jednotlivá představení v počtu cca 40 diváků. Věříme, že počasí i dramaturgie příští rok přilákají do Archlebových sadů větší počet divadelních příznivců.

Ve středu 22. května pořádal SK diskotéku, tentokrát s Josefem Noskem za mixážním pultem.

V pátek 24. května pořádal ZV OSK Adast Dobruška pro ženy svého závodu další módní přehlídku, tentokrát se skupinou manekýnek a návrhárek z Letohradu. S uváděním pořadu svým osobitým způsobem vypomohl a celou módní přehlídku doplňoval svými vtipnými výstupy Václav Faltus.

V pátek 31. května pořádala ZŠ v Pulické ulici podruhé MISS škola, ve kterém se žáci 7. a 8. tříd ucházeli o titul nejsympatičtější dívka a chlapec. Ve velice dobře komponovaném zábavném programu, ve kterém se před zraky poroty uskutečnilo mnoho zajímavých soutěžních disciplín, se nakonec své korunovace dočkali pravděpodobně ti nejlepší. V úspěšném odpolední, které připravil a z velké části uváděl pan ředitel Václav Hlavsa, mnoho písniček zahrál a zazpíval taneční soubor Kantoři II.

Ženský pěvecký soubor „Vlasta“ SK Dobruška vystoupil na Hudebním matiné v kostele sv. Václava v Dobrušce.

Divadelní soubor „Divadélko na štaflích“ SK Dobruška vystoupil a autorskou hrou Zd. Zahradníka „Staré pověsti české“ v Turnově a v Holíčích v Čechách.

Z redakčního stolu

Konzervativní pravicová strana v Dobrušce ustavena

Na ustavujícím sněmu dne 7. června 1991 bylo v Dobrušce založeno Místní sdružení Občanské demokratické strany (ODS). Tato strana byla již 18. března t.r. zaregistrována na ministerstvu vnitra jako samostatný politický subjekt. Vznikla rozdělením již neakceschopného Občanského fóra (OF) rozchodem s levicověji smýšlejícími příznivci.

Ustavující sněm Místního sdružení zvolil na jeden rok následující funkcionáře ODS v místě:

předseda	Jana Petrová, poslankyně FS, Křovická 411
místopředseda	Vladimír Pavlíček, Domašín 98
pokladník	Norbert Salvender, U nádraží 575
člen místní rady	Ing. Tomáš Nentvich, K. Michla 942
člen místní rady	Dr. Josef Ptáček, Z. Nejedlého 612

Zároveň byli navrženi jako zástupci Místního sdružení do rady Oblastního sdružení ODS Vladimír Pavlíček a jako jeho zástupce (náhradník) Dr. Josef Ptáček. Schválením stanov, přiložením prezenční listiny a usnesení splnilo Místní sdružení ODS všechny náležitosti k udělení licence (právní subjektivitu).

Zveme do našich řad!

(pt)

Jak s kulturou ve škole

Tuto otázku si položili i učitelé a vychovatelky základní školy v Pulické ulici. Hledali proto cesty, jak dětem některé kulturní akce zprostředkovat, ale také děti do kulturního dění vtáhnout jako pořadatele. Hybnou silou většiny těchto akcí se stal ředitel školy, pan Václav Hlavsa. Na akcích, zvláště v prvním pololetí roku, se podíleli i pracovníci městského domu dětí a mládeže Pavel Štěpán a Ctirad Štěpánek. Většina zábavních programů se uskutečnila v prostorách sdruženého klubu. Pořady byly koncipovány tak, aby se do nich mohl aktivně zapojit co největší počet žáků, to znamená, že se jednalo o pásma soutěží, které byly spojovány s diskotékou nebo živou hudbou a scénkami.

Již v listopadu byl uspořádán ve velkém sále SK pořad, který dostal název Setkání za školou, s mnoha soutěžemi a cenami. V prosinci pak MDDM spolu se ZŠ v Pulické ulici uspořádaly „Vánoční dětský bál“ se soutěží pro děti školního i předškolního věku. Celý pořad doprovázel reprodukovatelnou hudbou Václav Zejda. Účastníci pak odešli na náměstí, kde zdobili vánoční strom a zazpívali si nejznámější koledy.

Na jarní prázdniny připravil školní klub pro děti, které nechtějí sedět pouze u televizorů, zábavný karneval pro žáky obou základních škol. Mož-

nost zadováděť si, zatančit a zasoutěžit využílo přes 200 žáků, přišly i před školní děti. Všichni tak ukázali i nám, dospělým, že se můžeme bavit i bez „berličky“ televizoru.

Vyvrcholením celého seriálu zábavných odpolední se stala volba „Miss školy“. Tato akce proběhla již podruhé ve velkém sále SK za účasti soutěžících z obou dobroušských základních škol a dětských diváků, i některých rodičů, především ze ZŠ v Pulické ulici. Soutěžící rychle pochopili, že se jedná především o legraci a dobrou zábavu, tak se s chutí zúčastnili „módní přehlídky — co dům dal“, soutěže ve zručnosti při přišívání knoflíku a vázání kravaty (dívky) i v líčení partnerky (chlapci).

Především pro menší děti byl určen pořad Odpoledne s Machem a Šebestovou, které proběhlo v loutkové scéně SK.

Své výtvarné práce předvedli žáci ZŠ a gymnázia na výstavě v městském muzeu na Šubertově náměstí. Výstava byla zahájena netradiční vernisáží ve stylu happeningu. Všichni přítomní, škoda, že jich bylo málo, protože jsme si asi ještě nezvykli na podobný druh zábavy, se pobavili a zasmáli při „slavnostním projevu“ i podáváním „občerstvení“. Na samotné výstavě pak mohli obdivovat práce svých kamarádů, rodiče pak výtvarné práce svých ratolestí i nápaditou instalaci výstavy.

Vedle úspěšných programů „dětí dětem“ proběhly již tradičně návštěvy Kina 70, divadelních představení v SK a výstav v dobroušském muzeu. Ukazuje se ovšem, že v těchto kulturních zařízeních došlo pod tlakem ekonomiky ke zvýšení vstupného, kromě muzea, a to se negativně odráží na zájmu dětí.

A tak se se zájmem a pozorností žáků sedmých tříd setkala beseda o tom, jak se dělá loutkové divadlo, kterou připravil pro děti Vladislav Balcar. Díky poutavému vyprávění o loutkách a o práci s nimi se mu podařilo získat i mladé adepty „loutkářského řemesla“.

Co říci na závěr? Je dobře, že děti přišly na to, že se lze bavit — a dobře — i vlastním programem. Podíl na programu „Miss“ z kluků udělal „mladé gentlemany“, kteří dokázali nabídnout své partnerce i rámě. A učitelé, ti se jen podívovali. Mnohé se tedy podařilo, i když ne vždy zcela podle představ. Zůstává vážná otázka do příštího roku — jak dál, pokud se ještě zvýší nájemné za sál v SK nebo vstupné do kina, neboť škola nemá prostředky na krytí těchto akcí. A tak zbývá sponzorství, jehož první vlastovkou byla letos firma Elman — díky za to.

- jf -

Vítězní žáci zvláštní školy

Loňské prvenství v lehkooatletickém čtyřboji zvláštních škol okresu Rychnov nad Kněžnou obhájili s převahou i letos v závěru školního roku reprezentanti zvláštní školy v Dobrušce. Do součtové tabulky za všechny kategorie a disciplíny nejvíce bodů získali: Iveta Stojková, Štefan Herák, David Rafael, Růžena Šnajdrová, Miroslav Turko, Hana Laštůvková a další.

Závody, jejichž pořadatelem byla ve spolupráci s dalšími organizacemi dobroušská zvláštní škola, se konaly na stadionu v Dobrušce a zúčastnili se jich 53 reprezentanti pěti zvláštních škol okresu. Ředitelka závodu paní učitelka Macková i startér pan Šperl byli s průběhem i s úrovní závodu spokojeni. Stadion k závodům vzorně připravil pan Šperl.

vs

Nová prodejna

Dne 12. června 1991 byla otevřena reklamní prodejna Konzerváren a lihovarů v Dobrušce. Tato prodejna je umístěna v prostoru vrátnice závodu.

Nabízíme zde veškerý sortiment našich výrobků za velice výhodné ceny. Můžete u nás nakoupit nealkoholické nápoje v těchto tržních druzích: Ovocenka jablka—ananas, Pomerančová ovocenka, Gingela — ovocenka se zázvorovou příchutí a Cinela s příchutí skořice. V krátké době zahájíme také výrobu exotických nápojů vyrobených z importovaného ovoce maracuja a mango. Myslíme také na diabetiky a připravujeme pro ně DIA jablčnou ovocenku.

Jedná se o nápoje vhodné zejména pro děti, protože se vyrábějí z přírodních polotovarů a neobsahují žádné konzervační látky ani chemické přísady.

Dále zde můžete nakoupit dřeňový sirup Karotela, vhodný na přípravu studených i teplých nápojů. Je to také velmi chutná přísada do čajů a kořejů.

Dalším sortimentem našeho závodu jsou chuťovky a kečupy. Křenovou a hořčicovou chuťovku lze použít jako vhodnou přílohu k masu a uzení nám. Totéž platí o kečupu, který obdržíte v těchto druzích: Kečup jemný speciál, Kečup s česnečkem a pikantní Chilli kečup v baleních po 330 a 380 gramech.

Zveme Vás k návštěvě naší prodejny, kde levně nakoupíte každý všední den od 8.00 do 12.00 hodin a od 13.00 do 16.00 hodin, ale i v sobotu od 7.00 do 11.00 hodin.

Přijďte k nám nakoupit!

Těšíme se na Vaši návštěvu!

SLAVOMÍR MARVAN

**nabízí služby veřejné silniční nákladní dopravy
na území České republiky**

**k dispozici dodávkový automobil BARKAS (mikrobus)
s užžitnou hmotností do 1000 kg (nebo 8 osob)**

Nabídky podávejte na adresu: **DOBRUŠKA, JAVOROVÁ 382**
nebo telefon od 15.30 hod. na čísle 212 37

Sport

Dobrušský pohár

Fotbal dnes, to není jen známý velký „fotbal“, ale jsou tu i jeho děti — odnože toho opravdového, které stále častěji slyšíme pod názvy: halo-vý fotbal, sálový fotbal, líný míč, malý fotbal. Od roku 1988 přijala FIFA pod svá křídla malý fotbal a vydala jeho pravidla.

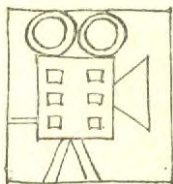
V létě následujícího roku se na hřišti JZD Mír v Křovicích uskutečnil první ročník turnaje v malém fotbale — „Dobrušský pohár“. U jeho zrodu stál klub FC Santus Dobruška vedený Ivanem Koláčným.

Po dva srpnové dny svádělo 20 mužstev z mnoha koutů Čech dramatické souboje. Do finále se probojovaly dva východočeské týmy: VÚCHP Kostelec nad Orlicí a CK Fugás Hradec Králové. Fotbalové štěstí se nakonec přiklonilo ke královéhradeckým hráčům. O vydřeném vítězství 4:2 rozhodlo až prodloužení. V utkání o třetí místo zvítězilo mužstvo BTK Rumpál Prachatice, bramborové medaile za čtvrtou příčku zůstaly v Dobrušce zásluhou Realu. Turnaj měl velkou odezvu u početných diváků i záúčastných družstev, která téměř do jednoho přislíbila účast i napřesrok.

Stoupající zájem o „Dobrušský pohár 90“ donutil pořadatele rozšířit startovní pole. Loni se už do Křovic sjelo na čtyřiačtyřicet týmů z Čech a Moravy. Opravdovou atrakcí turnaje se stala účast italského klubu Portego Vicenza. Italové svou základní skupinu suverénně vyhráli, ale pro časově omezený pobyt v Československu se finálového dne nemohli zúčastnit. Tradiční cenu pro vítěze — třicetikilové sele — si tentokrát odvezli fotbalisté FC Orel Zbečnick. Finále mezi Nemesisem Hradec Králové a „Orly“ z Hronova bylo opravdovým vrcholem třídních bojů. I po prodloužení byl stav nerozhodný 2:2. Rozhodl až penaltový rozstřel. Třetí místo obsadil domácí tým 1.FC Laser před chrudimskými „Parašutisty“. Zlatou kopačku, cenu pro nejlepšího střelce turnaje, získal Zdeněk Kolář (Para Chrudim) za 16 vstřelených branek. Bylo sehráno 95 zápasů a padlo v nich 345 gólů.

Ve dnech 9. — 11. srpna 1991 proběhne za účasti 40 mužstev již 3. ročník „Dobrušského poháru“. Mění se místo konání — bude se hrát v areálu stadionu TJ Dobruška u ČSAD. Všichni jste pořadatelé srdečně zváni!

Mir. Sixta ml.

Panoramatické Kino 70 Dobruška

2. července — úterý

jen ve 20 hodin

3. července — středa

v 17 a ve 20 hodin

4. července — čtvrtek

jen ve 20 hodin

5. července — pátek

jen ve 20 hodin

6. července — sobota

v 17 a 20 hodin

7. července — neděle

v 17 a ve 20 hodin

Nováček

Premiéra! Americká barevná komedie — není kmotr jako kmotr. V hlavní roli Marlon Brando. Vstupné 8, 10, 12 Kčs Mládeži přístupný

Rudé horko

Premiéra! Americký barevný kriminální film — honba za pašerákem drog, která vede za železnou oponu. V hlavní roli sovětského kriminalisty Arnold Schwarzenegger. Vstupné 8, 10, 12 Kčs Mládeži nepřístupný

Dovolená (od 8. do 22. července)

23. července — úterý

v 17 a ve 20 hodin

24. července — středa

v 17 a ve 20 hodin

Kdopak to mluví

Premiéra! Americká barevná komedie o jednom neobvyklém dítěti. V hlavní roli John Travolta a K. Alleyová. České znění. Vstupné 8, 10, 12 Kčs Mládeži přístupný

25. července — čtvrtek

v 17 a 20 hodin

26. července — pátek

jen ve 20 hodin

27. července — sobota

v 17 a ve 20 hodin

28. července — neděle

v 17 a ve 20 hodin

Predátor

Premiéra! Americký barevný dobrodružný film — souboj člověka s krvelačnou vesmírnou stvůrou. V hlavní roli Arnold Schwarzenegger. Vstupné 8, 10, 12 Kčs Mládeži přístupný

30. července — úterý

jen ve 20 hodin

31. července — středa

v 17 a 20 hodin

Podnikavá dívka

Premiéra! Americká barevná komedie — dvě mladé ženy v souboji o muže a kariéru. V hlavní roli H. Ford a S. Weaverová. České znění. Vstupné 6, 8, 10 Kčs Mládeži přístupný

1. srpna — čtvrtek

jen ve 20 hodin

2. srpna — pátek

ve 20 hodin

3. srpna — sobota

v 17 a 20 hodin

4. srpna — neděle

v 17 a 20 hodin

Smrtonosná past

Premiéra! Americký barevný širokoúhlý dobrodružný film — akce policisty, který dokázal být tvrdší, než gangsteři. V hlavní roli Bruce Willis. Vstupné 8, 10, 12 Kčs Do 18 let nepřístupný

6. srpna — úterý
jen ve 20 hodin
7. srpna — středa
v 17 a 20 hodin

8. srpna — čtvrtek
v 17 a 20 hodin
9. srpna — pátek
ve 20 hodin
10. srpna — sobota
v 17 a 20 hodin
11. srpna — neděle
v 17.30 a ve 20 h.

Rodinný podnik

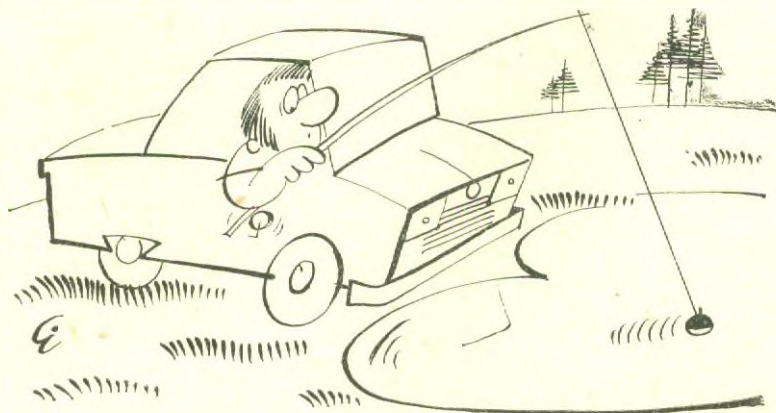
Premiéra! Americká barevná komedie o jedné zpackané loupeži. Sean Connery, Dustin Hoffman a M. Broderick v hlavní roli.
Vstupné 8, 10, 12 Kčs   Mládeži nepřístupný

Hvězdné války

Premiéra! Americký barevný širokoúhlý dobrodružný film — největší vesmírná bitva na filmovém plátně. V hlavní roli H. Ford, Mark Hamill a Alec Guinness. České znění.
Vstupné 8, 10, 12 Kčs   Mládeži přístupný

V srpnu dále uvádíme: Flambovaná žena — Most přes řeku Kwai — Brutální Nikita — Nalevo od výťahu — Nevidím zlo, neslyším zlo — Tankový prapor — Kriminál

Pěkné prázdniny a dovolenou

Vám přeje redakce

JÍZDNÍ ŘÁDY (platné od 2. 6. 1991 do 30. 5. 1992)

I. ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA ČSD

Dobruška, odj.	4.26	x4.54	5.33	6.30	7.28	8.57	10.00
D. — Pulice, př.	4.30	x4.58	5.39	6.36	7.34	9.03	10.06
Dobruška, odj.	11.08	11.54	13.12	14.23	15.02	16.31	
D. — Pulice př.	11.14	12.00	13.18	14.29	15.08	16.37	
Dobruška, odj.	17.36	18.52	r20.03	u21.00	u22.48		
D. Pulice, př.	17.42	18.58	r20.09	u21.04	u22.52		
D. — Pulice, odj.	x4.46	5.18	6.03	7.06	8.00	9.32	10.30
Dobruška, př.	x4.50	5.25	6.09	7.12	8.06	9.38	10.36
D. — Pulice, odj.	11.36	12.46	13.43	14.50	16.00	17.03	
Dobruška, př.	11.42	12.52	13.49	14.56	16.06	17.09	
D. — Pulice, odj.	18.00	19.22	r20.36	u21.24	u23.17		
Dobruška, př.	18.04	19.28	r20.42	u21.28	u23.21		

II. AUTOBUSOVÁ DOPRAVA ČSAD

SMĚR A: Dobruška, náměstí - odb. k žel. stanici - ADAST (odb. Mělčany)

— odj. z nám. F. L. Věka:	x4.05	x4.10	4.30	x4.45	b5.20	x5.40
	x5.45	b6.00	6.20	x6.45	7.15	7.20
	x8.15	x8.45	g9.20	s10.00	x10.15	s10.20
	11.45	12.25	12.30	†12.45	gr13.00	x13.20
	x13.55	x14.10	x14.15	14.25	a15.00	x15.05
	r16.20	r16.25	r17.10	r17.20	†r18.10	xk18.30
	xk20.25		†r22.10	xpD22.17		xpD22.20
— odj. zpět od ADASTu (§ = od závodu ČSAD):	x5.13	x5.15	x5.16			
	x5.52	x6.08	x6.46	7.10	x7.13	§c7.20
	b7.42	7.48	x9.08	x10.26	a10.35	10.41
	x11.18	g12.00	12.03	†12.17	b13.32	x13.33
	c13.57	g14.10	b14.22	x14.26	x14.55	†15.11
	x15.35	a15.41	x16.07	b16.08	r16.22	r16.56
	x17.18	x17.28	x17.31	xk18.22	r18.28	xk18.32
	rk20.38	†r21.38	xk22.10	xpD22.18	†r22.27	xpD22.58
	xqk23.43	xp23.48				

SMĚR B: Dobruška, náměstí — gymnázium — (w = závod Stuha 4) — Pulice (§ = škola) — Pulice, ZD — Puličky

— odj. z nám. F. L. Věka:	xw5.15	x7.15	c§7.30	x9.10	10.35
	cw13.00	c§14.00	xw14.15	x14.45	xw15.40
	xpD22.30				17.00
— odj. zpět z Puliček (§ = z Pulic, škola):	x4.41	xw5.26	x7.01		
	c§7.34	xw8.33	9.12	x13.08	c§w14.10
	a15.32	xw15.52	x16.18	gr20.16	xpD22.05

(od závodu Stuha 4)

(silně vytištěné spoje zastavují u sokolovny, odb. k žel. st.)

SMĚR C: Dobruška, náměstí — zákl. škola F. Kupky — Křovice, rozc. — Křovice, cihelna — Běstviný

— odj. z nám. F. L. Věka:	x4.50	xDk 5.20	x6.25	b7.17
	†7.30	8.40	†10.25	b12.30
	x13.45	†14.25	15.02	x16.10
			rk17.00	xk18.50

— odj. zpět z Běstvin:	x5.37	x5.57	x6.54	a7.03	c7.11
	x7.50	†9.48	x10.07	11.28	x13.44
	x14.34	b14.57	†15.16	x15.58	x16.12
	sh17.11	grk18.38	xk21.24	xpD22.25	x17.03

**SMĚR D: Dobruška, náměstí — zákl. škola F. Kupky — (§=hřbitov) —
— Doly**

— odj. z nám. F. L. Věka:	x5.18	x§5.50	c7.05	x7.10	§7.55
	x10.20	§11.10	x12.05	c13.45	a§14.15
	x§14.32	x15.12	x§16.12	r§17.40	Vt17.50
	ar§20.50	xk§22.22			xk§20.05
— odj. zpět z Dolů:	x5.09	x§5.11	x6.22	a§6.49	x§6.54
	x7.26	c8.21	x§8.43	a§10.06	§13.22
	c14.01	x§15.41	x15.57	a§15.59	x§17.11
	Vt19.07	a§19.20			xk§18.40

**SMĚR E: Dobruška, náměstí — Příčnice (zpět ZŠ F. Kupky) — Domašín
— Pod vodárnou — Spáleniště — u Kříže — Spáleniště, dolní**

— odj. z nám. F. L. Věka	(§=jen do Domašína):				
	x5.40	x6.30	c§7.40	8.50	†11.20
	b14.40	†15.20	xh16.20	xk18.50	sN19.40
					xpD22.25
— odj. zpět ze Spáleniště, dolní	(§=jen z Domašína):				
	x5.00	6.42	c§7.50	9.47	†12.07
		x15.55	a16.02	x17.27	xpD19.53
					c§12.35
					b13.17

SMĚR F: Dobruška, náměstí — Chábory

—odj. z nám. F. L. Věka:		x4.55	x5.20	x5.55	x6.10
	x6.50	a7.20	x7.32	c8.40	9.20
	x10.40	s10.50	11.38	12.50	x13.50
	x14.45	b15.10	†15.24	x16.02	x16.20
		sh17.20	xk17.30	grk17.55	grk18.50
		xqDk22.35	xDk22.55		xk21.35
— odj. zpět z Chábor:	x5.03	x5.09	x5.40	b6.59	x7.01
	a7.04	x7.15	x7.50	8.33	x9.51
	s10.32	11.05	x11.29	b12.21	x13.08
	14.54	x15.37	x15.54	x16.10	r16.52
		x17.05	s18.37	xk18.40	xqDk19.31
					xDk22.52

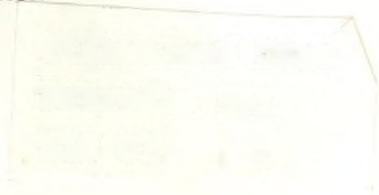
Vysvětlení značek k jízdním řádům:

- x — jezdí jen v pracovní dny
- † — jezdí ve dnech pracovního klidu
- N — jede v den pracovního klidu před pracovním dnem
- V — jede v pracovní den před dnem pracovního volna (klidu)
- a — jede v sobotu a v den pracovního klidu
- b — jezdí v pracovní dny a v sobotu
- c — jezdí jen ve dnech školního vyučování
- g — jezdí denně kromě soboty r — nejede 24. a 31. 12.
- h — jede také 24. a 31. 12. s — jezdí jen v sobotu
- k — nejede 31. 12. t — nejede od 23. 12. do 3. 1.
- p — jezdí jen v sudých týdnech u — nejede 24. až 26. 12., 31. 12., 1. 1.
- q — jezdí jen v lichých týdnech D — nejede od 15. do 26. 7. 1991

Poznámka: Změny jízdních řádů ČSD a ČSAD v období jejich platnosti jsou vyhrazeny. (j. ě.)

MĚSTSKÝ ÚŘAD
DOBRUŠKA

Odběratel:

Poštovné paušalováno!

Městský zpravodaj Dobruška 1991
Vydává Městský úřad
s přispěním fy ELMAN Dobruška

Autor obálky Vladislav Balcar

CENA 4,— Kčs

Tisk obálky fa KNOPP Dobruška